

Vastaus hankintaoikaisuvaatimukseen koskien Itärannan pääviemärin ja Halikon kirkonseudun sukkasujuttamisen hankintaan

Liikelaitos Salon Veden johtokunta 08.06.2022 § 34
2287/02.08.00.02.01/2022

Valmistelija

Kaupunginlakimies Antti Mäkelä, 02 778 2302, antti.makela@salo.fi,
hankintapäällikkö Päivi Kohvakka, 02 778 5011, paivi.kohvakka@salo.fi

Asian taustaa

Liikelaitos Salon Veden johtokunta päätti 26 § 9.5.2022 kokouksessaan Itärannan pääviemärin ja Halikon kirkonseudun sukkasujuttamisen hankinnasta. Salon kaupungille on saapunut 23.5.2022 Sujutek Oy:n hankintaoikaisu kyseiseen hankintaan liittyen. Hankintapäätös lähetettiin tarjoajille tiedoksi Tarjouspalvelun kautta 10.5.2022 eli hankintaoikaisu on siten saapunut muutoksenhakuajan kuluessa.

Vaatimukset

Hankintaoikaisussa Sujutek Oy vaatii, että päätös yrityksen tarjouksen hylkäämisestä tarjouspyynnön vastaisena kumotaan ja että hankintasopimus tehdään Sujutek Oy:n kanssa. Hankintaoikaisu kokonaisuudessaan on esityslistan oheismateriaalina.

Asian oikeudellinen arviointi

Hankinnan arvioitu arvo alittaa erityisalojen hankintojen kynnysarvon eli kyseessä on pienhankinta, johon ei hankintalain 25 §:n mukaan sovelleta hankintalakia. Sen sijaan asiassa sovelletaan Salon kaupungin hankintaohjeita ja hallintolain 6 §:n mukaisia hallinnon yleisiä oikeusperiaatteita. Sekä Salon kaupungin hankintaohjeista että hallinnon yleisistä oikeusperiaatteista johtuu, että hankinnassa on noudatettava tasapuolisuutta ja puolueettomuutta sekä suhteellisuutta. Lisäksi kaupungin hankintaohjeissa edellytetään kilpailuolosuhteiden hyödyntämistä, avoimuutta ja läpinäkyvyyttä hankinnoissa.

Sujutek Oy:n tarjoukseen oli tarjoaja liittänyt oman liitteen "Hintavaraus" eli hintojen muutoksista sopimuskauden aikana. Liitteen mukaan kyseinen tarjoaja pidättää oikeuden hintojen oikaisuun sopimuskauden aikana liittyen esimerkiksi valtion toimista johtuviin kustannusmuutoksiin, elinkustannusindeksin tai kriisitilanteen aiheuttamiin kustannusmuutoksiin. Muutos koskisi myös kunkin maksuohjelman mukaisen maksuerän hintaa verrattuna tarjouspäivän tasoon.

Varauma on hankinnan kokonaisuuden kannalta merkittävä, sillä se koskee merkittävää osaa hinnanmuodostuksesta.

Tarjouspyynnön mukaan tarjoajan tuli antaa molempiin osaurakoihin kyseisen urakan tarjoushinta arvonlisäverottomana kokonaisurakkahintana sisältäen kaikki kyseisessä tarjouspyynnössä ja sen liitteissä mainitut työt ja asiat. Tarjouspyynnön mukaan tarjouksen on tullut olla voimassa 31.10.2022 saakka. Tarjouspyynnön Muut tiedot, Hylkäämisperusteet-kohdan mukaan mm. tarjoajan omien toimitusehtojen tai alan yleisten ehtojen liittäminen tarjoukseen saattaa johtaa tarjouksen hylkäämiseen niissä olevien tarjouspyynnön vastaisten ehtojen (esim. hintavaraumien ja poikkeavien maksuehtojen) vuoksi. Mikäli tarjoaja ilmoittaa tarjouksessaan käyttävänsä omia toimitusehtoja tai oman alansa ehtoja, tarjouksesta on käytävä selkeästi ilmi, miltä osin niitä sovelletaan. Tarjoajan oman alan ehdot tulevat asiakirjojen pätevyysjärjestyksessä viimeisenä.

Sujutek Oy:n tarjous ei ole ensinnäkään ollut tarjouspyynnön mukainen, koska siinä ei ole esitetty tarjouspyynnön mukaisesti 31.10.2022 asti voimassa olevaa kokonaisurakkahintaa. Tällä perusteella tarjous on voitu hylätä. Markkinaoikeuden käytännöstä ilmenee analogiatulkinnalla (esim. MAO 518/19), että tarjouspyyntöä vastaamattoman tarjouksen hyväksyminen voi johtaa kunnan osalta sanktioihin ja korvausvastuuseen. Toiseksi tarjoukseen on sisällynyt tarjouspyynnössä hylkäämisperusteeksi lueteltu hintavarauma. Tästäkin syystä on tarjous voitu hylätä.

Kuten todettu on hankinnassa huomioitava syrjimättömyys, avoimuus, sekä kilpailuolosuhteiden hyödyntäminen. Kaupungille olisi epäedullista tehdä sopimus, jonka hintaa toinen osapuoli voi yksipuolisesti sekä lähes rajattomasti muuttaa ja tällä olisi myös vääristävä vaikutus tarjousten vertailuun hankintamenettelyssä. Muut tarjoajat eivät ole esittäneet hintavaraumia tarjouksessaan, vaan noudattaneet tarjouspyynnön vaatimuksia. Mikäli Sujutek Oy:n tarjouspyynnön vastainen tarjous hyväksyttäisiin, saisi Sujutek Oy perusteetta paremman aseman muihin tarjoajiin nähden. Lisäksi Sujutek Oy:n tarjouksen hyväksyminen vaarantaisi hankinnassa muiden tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun, sillä nämä tarjoajat ovat voineet tarjouksessaan varautua tarjouspyynnössä vaadittuun tarjous- ja urakka-aikaan antamalla tarjouspyynnön mukaisen kokonaishinnan.

Markkinaoikeuden päätöksen MAO H: 296/2021 mukaan tarjouspyynnön vaatimusten suhteellisuutta ja syrjimättömyyttä arvioidaan suhteessa hankinnan ennakoituun arvoon ja vaatimusten käytännön vaikutuksiin potentiaalisten tarjoajien mahdollisuuksiin osallistua tarjouskilpailuun.

Vaatus sitovan kokonaisurakkahinnan ilmoittamisesta ei ole ollut suhteeton edes vallitsevaan Ukrainan kriisin aiheuttamaan taloudelliseen epävarmuuteen nähden, koska kyseessä ei ole ollut erityisen arvokas tai pitkä sopimus. Tarjouspyynnössä on todettu, että urakan on oltava valmiina sukituksen osalta 1.8.2022 mennessä ja muutoin urakan on oltava täysin valmiina 31.10.2022 mennessä. Näin ollen tarjouspyynnön mukaan on ollut selvää, että tarjotun urakkahinnan on tullut olla voimassa koko urakan ajan. Tarjouspyyntöön on ollut myös mahdollisuus pyytää hankintayksiköltä lisätietoja hankintaan liittyen 13.4.2022 klo 16:00 mennessä, mutta Sujutek Oy ei ole käyttänyt tätä mahdollisuutta hyväkseen.

Oikaisuvaatimuksessa viitataan tarjoajan edustajan ja hankintayksikön yhteyshenkilön väliseen puhelinkeskusteluun, jossa Sujutek Oy olisi vetänyt pois hintavaraumaan liittyneen ehdon tarjouksestaan. Kyseessä on verraten suuri muutos tarjoukseen. Muutos on tehty määräajan jälkeen ja suullisesti. Tarjouspyynnön kohdassa Muut tiedot, alaotsikon Tarjouksen lähettäminen alla edellytetään, että tarjoukset lähetetään sähköisesti Tarjouspalvelu.fi -toimittajaportalista. Saman kohdan alaotsikon Hylkäämisperusteet alla ilmoitetaan, että tarjous hylätään, jos tarjous saapuu myöhässä. Tarjouksen muutosta ei ole tehty tarjoukselta vaaditussa muodossa, joten sitä ei voida ottaa huomioon. Tarjouksen muuttaminen tarjousajan jälkeen tarjoajalle edullisemmaksi voisi olla tarjouksen parantamista, joka ei ole sallittua julkisissa hankinnoissa. Lähtökohtana on tarjousten lopullisuus ja se, että tarjoukset arvioidaan sellaisenaan. Tarjousta voidaan täsmentää ainoastaan selkeiden virheiden osalta, esim. lasku- tai kirjoitusvirheet, mutta tarjoukseen ei voi tehdä olennaisia, tarjoajan asemaa parantavia muutoksia.

Vs. viemäriulaitospäälliköltä 1.6. saadun selvityksen mukaan muutosehdotukseen ei ole puhelimitsekaan/suullisestikaan suostuttu.

Voittanut tarjoaja Aarsleff Oy on antanut asiaan 1.6.2022 kirjallisen lausuman, jonka mukaan urakka-aika on rajattu kesään 2022, mikä tekee hintavaraumista tarpeettomia, koska lyhyellä ajalla voimassa olevat hinnat ovat ennakoitavissa. Lisäksi Aarsleff Oy toteaa, että mikäli hintavarauman sisältävä tarjous olisi hyväksytty, se olisi asettanut muut tarjoajat epäedullisempaan asemaan ja olisi ollut täten tarjousten tasapuolisen kohtelun vastaista.

Johtopäätökset

Sujutek Oy:n tarjous ei ole ollut tarjouspyynnön mukainen ja sen hylkääminen on ollut tarjouspyynnön mukaan oikein ja perusteltua.

Esittelijä	Liikelaitos Salon Veden toimitusjohtaja
Päätösehdotus	Liikelaitos Salon Veden johtokunta päättää hylätä Sujutek Oy:n hankintapäätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen edellä esitetyin perustein. Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Päätös	Liikelaitos Salon Veden johtokunta hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Sujutek Oy